

Czysta Puszcza

Elektroniczny biuletyn dla projektu „Kanalizacja obszaru Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka i okolic”

ROK 2, NUMER 18

19 GRUDNIA 2012

... Podnieś rękę, Boże Dzieci!
Błogostaw Ojczyznę miłą!
W dobrych radach, w dobrym byciu
Wspieraj jej siłę swą siłą...

Boże Narodzenie 2012

Tak to już od dawien dawna jest, że pod koniec każdego roku świętujemy na pamiątkę narodzin Jezusa Chrystusa. Okres Bożego Narodzenia to szczególnie czas. Chciałbym życzyć, aby święta minęły Państwu w cieplej, rodzinnej atmosferze przepełnionej radością, miłością i zgodą. Życzę, aby ta atmosfera utrzymała się w Państwa domach jak najdłużej, najlepiej żeby pozostała na zawsze. Życzę, aby w okresie Świąt znaleźli Państwo również czas na refleksję. Będziemy mieć szansę pomyśleć o tym co naprawdę w naszym życiu jest najważniejsze. Na Nowy Rok 2013, życzę dużo zdrowia i wszelkiego dobra!

Tomasz Łęcki - Przewodniczący Zarządu
Zarząd i Pracownicy Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka”

Drogi na święta

Nie wszystkie utrudnienia na drogach zostaną do świąt usunięte. Na niektórych ulicach napotkamy zwężenia jezdni, inne mogą być nieprzejezdne. Utrudnień będzie jednak zdecydowanie mniej, w porównaniu z sytuacją z początku grudnia.

Przed nami okres przedświąteczny i same święta. Będziemy częściej korzystać z samochodów. Jedźmy ostrożnie, ponieważ w niektórych miejscach na drogach gmin, na terenie których realizowane jest przedsięwzięcie „Kanalizacja obszaru Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka i okolic”, występują utrudnienia w postaci zwężeń, zamknięć ulic i objazdów. Wiele utrudnień w ostatnich dniach zniknęło, Wykonawcy starają się ułatwić poruszanie się w czasie świąt. Jak jeździć, gdzie, czego można się spodziewać?

Gmina Czerwonak

Na odcinku ok. 100m ul. Poznańskiej w Kicinie obowiązuje (i będzie obowiązywać w okresie świąt) ruch wahadłowy, sterowany sygnalizacją świetlną. Poznańska w Klinach do świąt powinna być przejezdna bez utrudnień. W obydwu miejscach odtwarzane są nawierzchnie. Przez cały czas utrudniony jest przejazd Szkolną od strony Gdyńskiej w Czerwonaku. Na ulicę mogą wjeżdżać tylko mieszkańcy posesji znajdujących się przy tej ulicy, dla pozostałych kierowców Szkolna jest zamknięta. – Poprawiamy też stan dróg grunto-

wych – informuje Zdzisław Boks, przedstawiciel Wykonawcy, kierownik budowy.

Gmina Murowana Goślina

Na drodze z Kamińska do Pławna (droga powiatowa 2399) trwa odtwarzanie nawierzchni na odcinku od skrzyżowania na Okoniec do Pławna. W czasie świąt obowiązywać będzie zwężenie jezdni. Pozostałe drogi w Kamińsku i Pławnie będą przejezdne.

W Murowanej Goślinie na czas świąt zasypane zostaną wykopy w ulicach Radomskiego, Motylewskiego, Milewskiego i Kłosa, ulice te będą przejezdne w obu kierunkach, utrudnienia powrócą wraz ze wznowieniem robót na początku 2013 roku. Natomiast na drodze gruntowej w Boduszewie (przy Stajence) obowiązuje zwężenie jezdni. Droga jest jednokierunkowa, utrudnienie będzie występować również w czasie świąt. W Łopuchowie odtwarzana jest droga brukowa w okolicach stadniny koni.

Przed świętami i w czasie świąt nie przewiduje się większych utrudnień na drogach w Wojnowie, Wojnowku, Przebędowie i Długiej Goślinie. Droga powiatowa w Długiej Goślinie jest już przejezdna bez przeszkód. →

INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Związek Międzygminny
„Puszcza Zielonka”

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

→ Drogi na święta

Gmina Pobiedziska

W Biskupicach nieprzejezdna jest i będzie ulica Gospodarcza (zajęcie całego pasa jezdni) oraz ul.

Ulica Gospodarcza w Biskupicach w czasie świąt będzie nieprzejezdna. Fot. TAHAL Polska

Sosnowa (nieprzejezdna połowa jezdni). W miejscowości Kowalskie zajęta jest droga z płyt betonowych, wytyczono objazd. W Tucznie nieprzejezdne, ze względu na zajęcie całego pasa jezdni są i będą w czasie świąt ulice Bukowa i Akacyjowa, w miejscach tych wyznaczono objazdy.

Gmina Swarzędz

W Swarzędzu, na czas świąt, na Granicznej na odcinku od Kórnickiej do Kupieckiej zlikwidowany zostanie ruch wahadłowy, a wykoppy zostaną zasypane, droga w obydwu kierunkach będzie przejezdna. Obowiązują będzie ograniczenie prędkości. Na odcinku ulicy Średzkiej do Rabowickiej, jeszcze do świąt powinna zostać odtworzona nawierzchnia jezdni.

W Zalasewie ul. Pszczelna jest już przejezdna, a przed świętami będzie jeszcze wyrównana. Na Średzkiej, na odcinku od Polnej w kierunku osiedla Izabelin dwa pasy są już przejezdne, obowiązują jednak ograniczenie prędkości.

W Janikowie ulice Asfaltowa i Podgórna są już przejezdne bez przeszkód, położona została warstwa wiążąca asfaltu, na wiosnę położona zostanie warstwa ścieralna. Uwaga na wystające studzienki! Na obydwu ulicach obowiązują ograniczenie prędkości do 30 km/h.

Gmina Skoki

W okresie świąt, żadne utrudnienia w ruchu, spowodowane realizacją naszego przedsięwzięcia nie będą występować. Wszystkie drogi będą przejezdne, a wykoppy zasypane. ■

Przyszła zima – ROBOTY ZWOLNIŁY

Niestety roboty w najbliższym czasie na pewno nie przyspieszą. Pora roku – mrozy, śnieg, deszcz – nie pozwalają na niwelowanie opóźnień. Poza tym, na wszystkich zadaniach w terminie od 22 grudnia do 2 stycznia 2013 będzie trwać przerwa urlopowa. Wypadnie ok. 10 dni roboczych.

W czasie paru dni grudniowych mrozów na prowadzenie wykopów było zbyt zimno, robotnicy wykonywali prace zabezpieczające. Wróciło ocieplenie i roboty wznowiono.

Poniżej informacje z terenów gdzie prowadzona jest inwestycja „Kanalizacja obszaru Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka i okolic”. Raport powstał w oparciu o raporty Wykonawców za miesiąc listopad 2012.

Zadanie 1

Gmina Swarzędz, miejscowości: kolektor Przybylskiego, Zalasewo, Paczkowo (długość odcinka: 40,387 km; 9 przepompowni).

Wykonawca: Konsorcjum „ZRUG-HYDROBUDOWA” (Poznań-Gdańsk)

Wartość kontraktu: ok. 22,5 mln zł.

Ze względu na niewykonanie przyłączy energetycznych przez ENEA SA Wykonawca złożył wniosek o przesunięciu terminu zakończenia robót do 15 lutego 2013.

Kanalizację grawitacyjną budowano w Swarzędzu, w ul. Staniewskiego (95m) oraz w Zalasewie, w ulicach: Pszczelna, Rzepakowa, Średzka (razem 334m). W Paczkowie robót nie prowadzono, inwestycja w tej miejscowości jest już zakończona.

Kanalizację tłoczną budowano tylko w Zalasewie (39m). Ponadto wykonano 24 szt. przyłączy o długości 243m w Swarzędzu i 13 szt. (49m) w Zalasewie.

Plany na grudzień obejmowały budowę kanalizacji grawitacyjnej w ul. Średzkiej w Swarzędzu, wystąpił jednak nieprzewidziany problem z uzyskaniem zgody na zajęcie pasa drogowego. Ponadto w Zalasewie zaplanowano budowę rurociągu grawitacyjnego w ulicach Pszczelna, Średzka, Austriacka, Polska (razem – 524m), a w Swarzędzu, w ul. Granicznej – ok. 200m.

W ramach zadania 1, w grudniu powinno zostać wybudowanych również 18 szt. przyłączy (w Swarzędzu 5, w Zalasewie 13).

Zadanie 2

Gmina Swarzędz, miejscowości: Gruszczyn, Kobylnica, Uzarzewo, Janikowo, Katarzynki (długość odcinka: 27, 467 km; 6 przepom-

powni).

Wykonawca: Konsorcjum firm „ZRUG-HYDROBUDOWA” (Poznań – Gdańsk).

Wartość kontraktu: ok. 50 mln zł.

Termin zakończenia robót przesunięto z 6 października 2012 na 15 marca 2013.

W listopadzie kanalizację grawitacyjną budowano w Bogucinie, w ulicach: Klonowa, Krańcowa, Jaworowa (łącznie 372m), natomiast rurociąg tłoczny realizowano w ul. Mechowskiej, w Janikowie (58m). Wybudowano też 9 szt. przyłączy o długości ok. 100m.

Plan na grudzień zakłada budowę kanalizacji grawitacyjnej w Bogucinie – Janikowie, w ulicach: Gnieźnieńska, Podgórna, Jaworowa, Asfaltowa i Okrężna – ok. 600m oraz 20 szt. przyłączy, o łącznej długości ok. 120m.

Rurociąg tłoczny w grudniu, w ramach zadania 2 nie będzie budowany.

Zadanie 3

Gmina Pobiedziska, miejscowości: Pobiedziska, Jankowo, Jankowo-Młyn, Uzarzewo-Huby, Biskupice, Bugaj, Promienko, Borowo Młyn, Promno Stacja, Jerzykowo, Wroneczyn, Wroneczyn, Bednary, Stęszewko, Stęszewice, Kowalskie, Tuczo (długość odcinka: 107,893 km; 49 przepompowni; 1 punkt zlewczy).

Wykonawca: TAHAL POLSKA Sp. z o.o. (Szczecin).

Wartość kontraktu: ok. 93 mln zł

Termin zakończenia robót: 12 sierpnia 2013

Rurociąg grawitacyjny budowano w listopadzie w miejscowościach: Biskupice – ulica Gospodarcza (ok. 30m), Uzarzewo Huby (54m), Bugaj, ulice: Spokojna, Sosnowa i Bukowa (ok. 280m), Promienko: Trakt Dębicki i ul. Dereniowa (456m), Borowo Młyn, ulica Aroniowa (ok. 100m), Jerzykowo, ul. Wroneczyńska (ok. 101m), Tuczo, ulice: Akacyjowa, Modrzewiowa, Brzozowa (łącznie ok. 261m), Pobiedziska, ulice: Długa (561m), Wierzbowa, Brzozowa, Boczna, Kręta i Poznańska – 373m. W sumie w listopadzie wybudowano 2,2 km kanalizacji grawitacyjnej.

Dofinansowano ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

→ Rurociąg tłoczny (ogółem również ok. 2,2 km) budowano pomiędzy miejscowościami Biskupice i Uszarzewo Huby – 48m, w Promieniu – 100m, w Słyszewku, ul. Wronczyńska (1984m), w Pobiedziskach (70m). Ponadto w Bugaju w ulicach: Jodłowa i Limbowa wykonano 215m sieci wodociągowej. Wykonano też 123 szt. przyłączy (ok. 840m).

Na grudzień zaplanowano wykonanie 1800m rurociągu grawitacyjnego, 625 m tłoczego i 38 szt. (ok. 250m) przyłączy.

Kanalizacja grawitacyjna realizowana będzie w miejscowościach: Biskupice, ul. Gospodarcza (111m), Bugaj, ulice: Sosnowa, Bukowa, Jodłowa (ogółem ok. 150m), Promienko: Dereniowa, Wiśniowa (ok. 300m), Borowo Młyn, ul. Aroniowa (285m), Kowalskie (135m), Tuczno, ulice: Akacja, Słoneczna, Jeziorna, Kręta (ogółem 360m), Pobiedziska, ulice: Długa i Poznańska (456m).

Rurociąg tłoczny planuje się budować na odcinku pomiędzy Biskupicami a Uszarzewem Huby (150m), w Promieniu (230m), Kowalskie (135m) i Pobiedziskach (98m).

- Grudniowe mrozy i śnieg nie wstrzymały robót – informuje Roman Pytlak, przedstawiciel Inżyniera Kontraktu.

Zadanie 4

Gmina Czerwonak, miejscowości: Czerwonak, Kicin, Kliny, Mielno, Dębogóra, Miękowo, Annowo (długość odcinka: 58,683; 23 przepompownie). Wykonawca: TAHAL POLSKA Sp. z o.o. (Szczecin).

Wartość kontraktu: ok. 39 mln zł.

Termin zakończenia robót przesunięto z 28 września 2012 na 14 marca 2013.

Niestety, Wykonawcy nie udaje się niwelować opóźnienia, w związku z czym został wezwany do przedstawienia planu naprawczego. Opóźnienia można tłumaczyć dużą ilością kolizji i znacznymi różnicami w wysokości terenu, nie ulega jednak wątpliwości, że brygad na budowie powinno być więcej.

W listopadzie rurociąg grawitacyjny budowa-

no w Czerwonaku, w ulicy Szkolnej (63m), w Kicinie, w ulicach: Rolna (62,5 m), Wodna (11,3 m), Łanowa (6m), Nowe Osiedle (56,2m), Poznańska (77,4m). Kanalizację grawitacyjną budowano również w Dębogórze, w ulicach: Dębowa (96,8m) i Jaworowa (39,9) oraz w ulicy Poznańskiej, w Klinach. W sumie, w listopadzie wybudowano 574,7m kanalizacji grawitacyjnej.

Kanalizację tłoczną budowano pomiędzy Annowem i Miękowem (253m), w Kicinie, w ul. Rolnej (220m) oraz w Klinach (202m). W sumie 675m. Na grudzień zaplanowano tylko budowę kanalizacji grawitacyjnej, o łącznej długości 856,5m. W Miękowie powinien powstać odcinek o długości 50m, natomiast w Czerwonaku, w ulicach: Szkolna – 104m, Nowa – 60,5m, Krótka – 132m, Jeżynowa – 71. W Kicinie zaplanowano budowę w ulicach: Działkowa – 74m, Szkolna – 89m, Poznańska – 42m. W Dębogórze powinien powstać odcinek o długości 284m.

Zadanie 5

Gmina Czerwonak, miejscowości: Szlachęcín, kolektor Bolechowski i Trzaskowski, Trzaskowo (długość odcinka: 11,916 km; 4 przepompownie)

Wykonawca: ZRUG (Poznań).

Wartość kontraktu: ok. 14,5 mln zł.

Termin zakończenia robót przesunięto z 15 września 2012 na 8 listopada 2012.

Zadanie jest zakończone, obecnie w trakcie przyjmowania przez służby inwestora.

Zadanie 6

Gmina Murowana Goślina, miejscowości: Murowana Goślina, Złotoryjsko, Mściszewo, Starczanowo, Uchorowo, Przebędowo, Trojanowo, Długa Goślina (wraz z miejscowością Kąty), Wojnówko, Wojnowo, Pławno, Kamińsko, Okoniec, Boduszewo, Łopuchowo, Rakownia (długość odcinka: 87,425 km; 26 przepompowni).

Wykonawca: Konsorcjum firm MOSTOSTAL Warszawa S.A.

i „CESTAR” Andrzej Cebula, Jerzy Starski sp. j. ze Szczecina.

Wartość kontraktu: ok. 63 mln zł.

Termin zakończenia robót: 26 kwietnia 2013

Rurociąg grawitacyjny budowano w Kamińsku (262,5m), w Pławnie (52m), w Boduszewie (400m), Mściszewie (593m), w Przebędowie (182,2m, w tym w ul. Rogozińskiej – 89,7m), w Długiej Goślinie (372,1m), w Łopuchowie (461,2m), w Wojnówku, w ul. Wojnowskiej (8,3m), na odcinku pomiędzy Wojnowską a ulicą Sady (133m). W sumie, w ramach zadania 6, w listopadzie wybudowano 2463,9m kanalizacji grawitacyjnej.

Rurociąg tłoczny realizowano w Kamińsku, w ulicach Tarninowa, Jałowcowa i Topolowa (238,7m), w Wojnówku, w ul. Wojnowskiej (147m), oraz pomiędzy miejscowościami Łopuchowo i Gać (894,5m). W sumie powstało 11-33,2m sieci ciśnieniowej. Ponadto wybudowano 56 szt. przyłączy o długości 339,1m.

Na grudzień zaplanowano budowę kanalizacji grawitacyjnej (w sumie 2974m): w Kamińsku – droga powiatowa 2399, oraz w ulicach Brzozowa, Tarninowa, Jałowcowa, Słoneczna (w sumie, w wymienionych miejscach – 454,8m); w Murowanej Goślinie, w ulicach: Motylewskiego, Radomskiego, Kłosa, Milewskiego, Rogozińska (389m); w Boduszewie (217m), Mściszewie (683,1m),

Przebędowie (299,4m), w Długiej Goślinie (555m), Wojnówku (141,3m), Łopuchowie (390,3m). Ogólnie w grudniu powinno powstać 3129,9m kanalizacji grawitacyjnej.

Budowę rurociągu tłoczego (w sumie 1096,2m) zaplanowano w Wojnówku (ul. Wojnowska – 149,5m), pomiędzy miejscowościami Łopuchowo i Gać (946,7m).

W grudniu planuje się też budowę 65 szt. przyłączy o długości 783,3m.

Zadanie 7

Gmina Skoki, miejscowości: Skoki, Karolewo, Sława Wielkopolska, Szczodrochowo, Rejowiec, Sławica (długość odcinka: 41,190 km; 20 przepompowni);

1 punkt zlewczy).

Wykonawca: „CESTAR” Andrzej Cebula, Jerzy Starski sp. j. (Szczecin).

Wartość kontraktu: ok. 30 mln zł.

Termin zakończenia robót: 3 marca 2014

W ramach zadania 7, w listopadzie budowano rurociąg grawitacyjny w Sławicy, w ulicach Jeziorna (177,5m), w Sławicy – działki (183,5m) oraz w Skokach, w ul. Przylesie – 57m. W sumie powstało 518m sieci kanalizacji grawitacyjnej.

Kanalizację tłoczną realizowano w Sławicy (750,5m), Szczodrochowie (245m), pomiędzy Szczodrochowem a Rejowcem (63m) oraz pomiędzy Antoniewem i Skokami, w ul. Antoniewskiej (417,5m). W ramach zadania 7 ogółem w listopadzie wybudowano 1476m kanalizacji grawitacyjnej.

Wybudowano też 16 szt. przyłączy o łącznej długości – 94,5m.

W planach na grudzień ujęto budowę kanalizacji grawitacyjnej w Sławicy (Sławica działki, oraz ulice Jałowcowa i Dzwonowska) – 333,8m oraz rurociągu tłoczego w Sławicy – działki oraz w ulicy Dzwonowskiej – 157,5m, a także pomiędzy Antoniewem i Skokami, w ulicy Antoniewskiej – 500m. Zaplanowano też wybudowanie 9 szt. (46m) przyłączy. ■

Odtwarzanie nawierzchni na ul. Szkolnej w Czerwonaku. Badanie płytą VSS podbudowy pod warstwę wiążącą. Fot TAHAL Polska.

Odwiedził nas Wiceprezydent Gdańska

Maciej Lisicki, Wiceprezydent Gdańska ds. komunalnych odwiedził siedzibę Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka”. Interesował się przede wszystkim realizacją przedsięwzięcia „Kanalizacja obszaru Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka i okolic”. Porównywał nasz projekt do podobnych, realizowanych w Gdańsku.

Wiceprezydent Lisicki jest również prezesem Polskiej Unii Mobilności Aktywnej, stowarzy-

szenia działającego na rzecz zwiększenia roli aktywnych form zaspokajania potrzeb codziennej mobilności. Do Murowanej Gośliny przyjechał 12 grudnia 2012 na jednodniową konferencję zorganizowaną przez stowarzyszenie. Konferencja dotyczyła turystyki rowe-

rowej. Gość, oprócz Siedziby Związku, w towarzystwie gospodarza - Burmistrza Tomasza Łęckiego, odwiedził też Gimnazjum nr 1, obejrzał halę widowiskowo-sportową, obwodnicę Murowanej Gośliny i strefę przemysłową. ■

Olga Godynicka-Kubiak, Członek Zarządu Związku prezentuje założenia i stan realizacji przedsięwzięcia „Kanalizacja obszaru Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka i okolic”. Po lewej stronie Maciej Lisicki, Wiceprezydent Gdańska i po prawej Tomasz Łęcki, Przewodniczący Zarządu Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka”, Burmistrz Murowanej Gośliny. Fot. Paweł Napieralski.

Przedsięwzięcie „Kanalizacja obszaru Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka i okolic”

Biurowisko Związku i Jednostki Realizującej Projekt:

62-095 Murowana Goślina, Nowy Rynek 8

sekretariat@puszcza-zielonka.pl

Tel: 61 811 41 42

Fax: 61 811 38 01

www.puszcza-zielonka.pl

Instytucja Wdrażająca

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

www.pois.nfosigw.gov.pl

Instytucja Pośrednicząca

Ministerstwo Środowiska

www.mos.gov.pl/kategoria/70_infrastruktura_i_srodowisko/

Instytucja Zarządzająca POIŚ

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

www.mrr.gov.pl

Zachęcamy do odwiedzania strony internetowej Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka”:

www.puszcza-zielonka.pl

Związkowe GMINY

Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka” tworzy sześć gmin: Czerwonak, Kiszkowo, Murowana Goślina, Pobiedziska, Skoki i Swarzędz. W tym numerze prezentujemy gminę Swarzędz.

Swarzędz to: ...dobre miejsce

Gmina Swarzędz graniczy z Poznaniem od strony wschodniej. Mimo wielowiekowej historii, jak i administracyjnej odrębności, dynamiczny rozwój Swarzędza i Poznania sprawia, że Swarzędz z naturalnych względów staje się częścią metropolii poznańskiej.

Dobrze rozwinięte połączenia komunikacyjne z Poznaniem oraz z resztą kraju są niewątpliwym atutem Swarzędza. Oprócz dojazdu samochodem, połączenie z centrum Poznania w ciągu kilkunastu minut zapewnia komunikacja miejska oraz kolej. Przebiegają tędy ważne szlaki komunikacyjne – drogi krajowe nr 92 (połączenie z autostradą A2) oraz nr 5 (Poznań - Gniezno), a także szlak kolejowy Berlin – Poznań – Warszawa, co korzystnie wpływa na rozwój Swarzędza. Miasto zajmuje powierzchnię 8,24 km², a cała gmina z 20 wsiami sołectwami 101,24 km². Zamieszkuje ją ponad 44 tys. mieszkańców, z czego większość - ponad 30 tys. mieszka w mieście.

...miasto z tradycjami

Pierwsza wzmianka o Swarzędzu w źródłach

pisanych pojawiła się w roku 1366. Od drugiej połowy XIV wieku Swarzędz był dobrze rozwiniętą osadą wiejską leżącą na szlaku z Poznania na Mazowsze. Na przełomie XVI i XVII wieku wieś Swarzędz przeszła w ręce wojewody kaliskiego Zygmunta Grudzińskiego, który w 1638 roku ulokował na jej gruntach miasto pod nazwą Grzymałów (od herbu rodowego Grzymała). Początkowo miasto, z przeważającą ludnością pochodzenia niemieckiego i żydowskiego, funkcjonowało obok wsi Swarzędz, jednakże z biegiem czasu wieś i miasto złączyły się w jeden organizm miejski zachowując historyczną nazwę Swarzędz. Przez stulecia zmieniał się udział ludności polskiej, niemieckiej i żydowskiej.

Od początku istnienia miasta rozwijało się tu rzemiosło. W XVII wieku powstał cech wspólny kupców i rzemieślników. Miasto było wówczas jednym z ważniejszych ośrodków włókienniczych w Wielkopolsce. Koniec XIX wieku to okres największego rozkwitu swarzędzkiego stolarstwa. Wtedy to powstawały dziesiątki nowych warsztatów. W 1934 roku odbyły się pierwsze Swa-

powojennym, aż do lat 90-tych XX w. Swarzędz był jednym z największych ośrodków meblarskich w Polsce, ze znanymi zakładami Swarzędzkich Fabryk Mebli.

...wiele atrakcji turystycznych:

Kościół św. Marcina – najstarszy kościół w Swarzędzu, którego początki sięgają XII wieku. **Skansen i Muzeum Pszczelarstwa im. prof. R. Kosteckiego** - muzeum etnograficzne poświęcone historii polskiego pszczelarstwa i bartnictwa.

Uzarzewo - znajduje się tu zabytkowy dworek - siedziba Muzeum Przyrodniczo-Łowieckiego z eksponatami przyrodniczymi, unikatowymi trofeami łowieckimi z całego świata, jak również z akcesoriami myśliwskimi prezentującymi historię łowiectwa. W pobliżu muzeum znajduje się szachulcowy kościół św. Michała Archanioła z XVIII wieku.

Wierzenica - wieś o XII-wiecznym rodowodzie, należąca niegdyś do zasłużonej dla Wielkopolski rodziny Cieszkowskich - warto zwiedzić piękny, drewniany, kryty gontem **kościół św. Mikołaja z drugiej połowy XVI wieku.**

Swarzędz
Dobrze trafiles

... idealne miejsce dla biznesu

Swarzędz wybrały już znane firmy: Volkswagen, R. Twining & Company, Ste-na Recycling, British Petroleum, Vox, Panopa Logistik, a także setki średnich i małych przedsiębiorstw.

W południowej części miasta, przy drodze nr 92 i linii kolejowej powstała duża, nadal rozbudowująca się, strefa aktywizacji gospodarczej. Na terenach wzdłuż ulicy Rabowickiej od 2005 roku funkcjonuje Specjalna Strefa Ekonomiczna.

Więcej informacji na stronie internetowej www.swarzedz.pl

Serdecznie zapraszamy!

Urząd Miasta i Gminy w Swarzędzu
ul. Rynek 1, 62-020 Swarzędz
tel. (61) 65 12 000, fax. (61) 65 12 211

Siedziba władz gminy Swarzędz.

Jeziora Swarzędzkie i Uzarzewskie są połączone przez rzekę Cybinę, która płynie malowniczą doliną.

Wnętrze kościoła w Wierzoncu.

rzędzkie Targi Meblowe, natomiast od 1936 roku do dnia dzisiejszego Swarzędzki Cech Stolarzy wystawia meble we własnym pawilonie przy ulicy Wrzesińskiej. W okresie

Puszcza Zielonka to nie tylko kanalizacja

IMPREZY TURYSTYCZNE I KULTURALNE NA SZLAKACH PUSZCZY ZIELONKA - SEZON 2013

WIĘCEJ NA: WWW.PUSZCZA-ZIELONKA.PL

**NOWY RYNEK 8
62-095 MUROWANA GOŚLINA**

TURYSTYKA@PUSZCZA-ZIELONKA.PL

TEL. 61 8114 142

TERMIN	IMPREZA	ORGANIZATOR
10 LUTY 2013	W CZAPCE PO PUSZCZY z kijami lub na nartach J	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”
17 MARCA 2013	NW – NADESZŁA WIOSNA! Rozpoczęcie sezonu w Puszczy Zielonka (impreza NW),	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”
1 KWIECZNIA 2013	„JAJECZKO” (rajd rowerowy trasą MTB Maratonu),	Gmina Murowana Goślina
14 KWIECZNIA 2013	VIII MTB MARATHON Maraton rowerowy	Gmina Murowana Goślina Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka” G&G Promotion, TKKF Pałuki
5 MAJA 2013	SPACERKIEM PO PUSZCZY CZ.1 (wycieczka piesza, przyrodnicza),	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”
17 MAJA 2013	NOC KOŚCIOŁÓW DREWNIANYCH	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”
26 MAJA 2013	PUSZCZA WPUSZCZA (rajd pieszo – rowerowy),	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”
30 CZERWCA 2013	SPLYW KAJAKOWY	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka” Gmina Pobiedziska
LATO (LIPIEC – SIERPIEŃ) 2013 każda sobota lub niedziela	V LATO Z PRZEWODNIKIEM W PUSZCZY ZIELONKA Puszcza Zielonka (cykl weekendowych, bezpłatnych wycieczek z przewodnikiem, rajdy rowerowe, instruktaże Nordic Walking, wyjazdy na Szlak Kościołów Drewnianych)	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”,
15 WRZEŚNIA 2013	CYSTERSKI RAJD ROWEROWY	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”
22 WRZEŚNIA 2013	BIKECROSS MARATHON WIELKOPOLSKA „NA ZMĘCZENIE”	TKKF Pałuki UMiG Murowana Goślina Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”
6 PAŹDZIERNIKA 2013	SPACERKIEM PO PUSZCZY CZ.2 (wycieczka piesza, przyrodnicza)	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”
13 PAŹDZIERNIKA 2013	ZIELONA PRZYGODA zakończenie sezonu w Puszczy Zielonka	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”,
11 LISTOPADA 2013	JESIEŃ W PUSZCZY	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”,
8 GRUDNIA 2013	RAJD MIKOŁAJKOWY	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”,

„Czysta Puszcza”, elektroniczny biuletyn uczestników przedsięwzięcia „Kanalizacja obszaru Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka i okolic”.

Redakcja: Paweł Napieralski, Specjalista ds. Komunikacji Społecznej, Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”
tel. 502 409 033; e-mail: media@puszcza-zielonka.pl